

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2026- 2030

(skrajne daty)

Rok akademicki 2027/2028

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Odnawialne źródła energii
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych
Kierunek studiów	Zarządzanie, materiały i technologie w energetyce
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	Rok II, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	kierunkowe do wyboru
Język wykładowy	Język polski
Koordinator	dr hab. Andrzej Wal, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Andrzej Wal, prof. UR

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4	15					15			2

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Wykład – egzamin

zajęcia projektowe – zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z zakresu fizyki technicznej oraz termodynamiki.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Poznanie własności fizycznych odnawialnych źródeł energii.
C2	Umiejętność wyznaczania parametrów energetycznych odnawialnych źródeł energii.
C3	Wiedza na temat wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz ich wpływie na środowisko.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	w zaawansowanym stopniu zagadnienia z zakresu fizyki, w tym termodynamiki, a także ich techniczne zastosowania, ze szczególnym uwzględnieniem zastosowań w zakresie energetyki odnawialnych źródeł energii.	K_Wo2
EK_02	w zaawansowanym stopniu zagadnienia z zakresu elektrotechniki, niezbędne w kontekście elementów i układów elektroenergetycznych. Zna procesy zachodzące w cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych związanych z energetyką.	K_Wo4
EK_03	współczesne rozwiązania w zakresie wytwarzania, eksploatacji i modernizacji systemów energetycznych, w tym odnawialnych źródeł energii, technologii niskoemisyjnych, zaawansowanych materiałów oraz technologii stosowanych przy wytwarzaniu energii.	K_Wo8
EK_04	zna dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie nowoczesnych technologii wykorzystywanych w energetyce odnawialnej, w tym zagadnień ochrony środowiska.	K_W14
EK_05	analizować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy techniczne związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.	K_U01
EK_06	właściwie posługiwać się specjalistyczną terminologią naukową w zakresie odnawialnych źródeł energii.	K_U06
EK_07	przeprowadzić ocenę efektywności energetycznej odnawialnych źródeł energii.	K_U09
EK_08	ocenić rozwiązania projektowe w zakresie materiałów, elementów i układów energetycznych, korzystających z odnawialnych źródeł energii, ze względu na zadane kryteria: użytkowe, ekonomiczne oraz w aspekcie zasady	K_U11

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

	zrównoważonego rozwoju i gospodarki o obiegu zamkniętym.	
EK_09	brać udział w debacie, przedstawiać różne fakty, opinie i stanowiska, dokonywać krytycznej oceny poznanych treści i opinii związanych z odnawialnymi źródłami energii.	K_U14
EK_10	właściwie planować i organizować pracę, indywidualnie oraz zespołowo, nad projektami związanymi z odnawialnymi źródłami energii.	K_U15
EK_11	planować i realizować własne uczenie się przez całe życie w celu podnoszenia kompetencji zawodowych w zakresie nowoczesnych technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii.	K_U16
EK_12	przedstawiania konsekwencji odpowiedzialnego wprowadzania nowych technologii związanych z odnawialnymi źródłami energii i ich wpływie na życie codzienne.	K_K03

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Charakterystyka pierwotnych odnawialnych źródeł energii.
Sposoby wykorzystanie potencjału energetycznego wody.
Energia wiatru i jej wykorzystanie.
Charakterystyka promieniowania słonecznego.
Pasywne systemy wykorzystania energii słonecznej.
Aktywne systemy wykorzystania energii słonecznej: kolektory słoneczne, stawy i kominy słoneczne.
Ogniwa fotowoltaiczne: charakterystyka generacji technologicznych.
Fizyczne procesy konwersji energii promieniowania na energię elektryczną. Wyznaczanie sprawności ogniw fotowoltaicznych.
Sposoby wykorzystanie źródeł geotermalnych oraz ich zasoby w Polsce.
Biomasa jako odnawialne źródło energii.
Wykorzystanie biogazu jako źródła energii.
Oddziaływanie odnawialnych źródeł energii na środowisko.

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Wyznaczenie i analiza potencjału energetycznego wody dla wybranego cieku wodnego.
Wyznaczanie wydajności energetycznej turbiny wiatrowej na podstawie warunków lokalnych oraz parametrów technicznych.
Wyznaczanie wydajności energetycznej kolektora słonecznego w zależności od warunków lokalnych oraz parametrów konstrukcyjnych.
Wyznaczanie podstawowych parametrów elektrycznych ogniwa fotowoltaicznego na podstawie charakterystyki prądowo-napięciowej.
Pomiary charakterystyki prądowo napięciowej ogniwa fotowoltaicznego.

Optymalny dobór parametrów ogniwa metodą symulacji.
Ocena potencjału energetycznego biomasy w wybranej technologii.
Analiza wybranego odnawialnego źródła energii pod kątem jej wpływu na środowisku.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną
Metoda projektów

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
Ek_01	obserwacja w trakcie zajęć, projekt, egzamin	w, projekt
Ek_02	obserwacja w trakcie zajęć, projekt, egzamin	w, projekt
Ek_03	projekt, egzamin	w, projekt
Ek_04	obserwacja w trakcie zajęć, egzamin	w, projekt
Ek_05	projekt, egzamin	w, projekt
Ek_06	obserwacja w trakcie zajęć, projekt, egzamin	w, projekt
Ek_07	projekt, egzamin	w, projekt
Ek_08	projekt, egzamin	w, projekt
Ek_09	obserwacja w trakcie zajęć	w, projekt
Ek_10	projekt	projekt
Ek_11	obserwacja w trakcie zajęć	w, projekt
Ek_12	obserwacja w trakcie zajęć, egzamin	w, projekt

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Warunki zaliczenia pisemnego egzaminu: 50%-60% maksymalnej ilości punktów – ocena 3.0, 61%-70% - ocena 3.5, 71%-80% - ocena 4.0, 81%-90% - ocena 4.5, 91%-100% - ocena 5.0.</p> <p>Warunki zaliczenia projektów: Ocena dostateczna: Student posiada podstawową wiedzę o odnawialnych źródłach energii i ich wykorzystaniu. Potrafi opisać i wyznaczyć na podstawie obliczeń, wykorzystując gotowe wzory, własności tych źródeł. Potrafi korzystać z literatury przedmiotu. Ocena dostateczny plus: Student posiada więcej niż podstawową wiedzę o odnawialnych źródłach energii i ich wykorzystaniu. Potrafi opisać i wyznaczyć na podstawie obliczeń, wykorzystując gotowe wzory, własności tych źródeł. Potrafi korzystać z literatury przedmiotu.</p>
--

Ocena dobra: Student posiada wiedzę o odnawialnych źródłach energii i ich zastosowaniach na poziomie dobrym. Zna modele fizyczne opisujące procesy energetyczne i potrafi je stosować do wyznaczenia parametrów ilościowych. Potrafi dobierać odpowiednią literaturę do analizowanych zagadnień.

Ocena dobry plus: Student posiada wiedzę o odnawialnych źródłach energii i ich zastosowaniach na poziomie dobry plus. Zna modele fizyczne opisujące procesy energetyczne i potrafi je stosować do wyznaczenia parametrów ilościowych. Potrafi analizować i porównywać otrzymane wyniki. Potrafi dobierać odpowiednią literaturę do analizowanych zagadnień.

Ocena bardzo dobra: Student posiada wiedzę o odnawialnych źródłach energii na poziomie bardzo dobrym i potrafi ją wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich w zakresie wytwarzania energii. Zna zalety i ograniczenia stosowanych rozwiązań w tym zakresie. Potrafi porównywać i analizować otrzymane wyniki. Potrafi dobierać odpowiednią literaturę do analizowanych zagadnień.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	6
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	18
SUMA GODZIN	54
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

W. M. Lewandowski, E. Klugmann-Radziemska, Proekologiczna odnawialne źródła energii, PWN, Warszawa, 2022.

E. Klugmann-Radziemska, Odnawialne źródła energii. Przykłady obliczeniowe, Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej, 2023.

G. Jastrzębska, Energie ze źródeł odnawialnych i jej wykorzystanie, Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Warszawa, 2017.

F. Wolańczyk, Elektrownie wiatrowe, Wydawnictwo i Handel Książkami "KaBe", Krosno, 2022.

M. Zadrozniak, Kompendium wiedzy o elektrowniach wiatrowych, słonecznych, węglowych i atomowych, 3S Media, Warszawa, 2023.

N. A. Jelley, (tł. A. Adamczyk), Energetyka odnawialna, PWN, Warszawa, 2022.

E. Klugmann-Radziemska, Energetyka i ochrona środowiska: generowanie i magazynowanie energii, odpady energetyczne, analiza cyklu życia, PWN, Warszawa, 2023.

N. Szubska-Włodarczyk, Rynek biomasy rolnej jako surowca energetycznego: ujęcie modelowe i praktyczne, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2018.

Literatura uzupełniająca:

A. Ziębik, M. Szega, W. Stanek, Systemy energetyczne a środowisko, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2015.

K. Kornarzyński, Przewodnik do ćwiczeń z fizycznych podstaw naturalnych źródeł energii, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego, Lublin, 2016.

Z. Wrzesiński, Termodynamika odnawialnych źródeł energii, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa, 2017.

R. Bartnik, Z. Buryń, A. Hnydiuk-Stefan, Ekonomia energetyki w modelach matematycznych z czasem ciągłym, PWN, Warszawa, 2017.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej